

Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto ry:n toimintakertomus 2020

Hyväksytty yhdistyksen kokouksessa 27.3.2021.

Vuonna 1955 perustettu Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto on Suomen vanhin kääntäjiä ja tulkkeja edustava yhdistys. Se on myös ainoa järjestö, joka edustaa laajasti käännös- ja tulkkausalan ammatteja opettajat ja tutkijat mukaan lukien. Liitto on aatteellinen etujärjestö, ja sen perustehtävä on edistää kääntämisen ja tulkkauksen alan toimintaedellytyksiä ja arvostusta.

SKTL 2020 pähkinäkuoressa

Jäseniä **1761**

Jaostoja **5**

Paikallisosastoja **3**

Järjestettyjä tilaisuuksia koko vuonna **65**

SKTL:n jaostojen ja paikallisosastojen toimikuntien sekä työryhmien aktiiveja **56**

Kansallisia yhteistyöelimiä, joihin osallistutaan säännöllisesti **17**

Jäsenyyksiä kansainvälisissä järjestöissä ja yhteistyöelimissä **8**

Yleistä vuodesta 2020

Koronaepidemian leviäminen aiheutti vuonna 2020 nopeita käänteitä ja edellytti joustavuutta kaikilta, niin SKTL:n jäseniltä, hallitukselta kuin henkilökunnaltakin. Yleisötilaisuudet sekä hallituksen ja toimikuntien kokoukset muutettiin rivakasti virtuaalisiksi tai niitä siirrettiin. Fyysiset tapaamiset katosivat, ja etäyhteyksistä tuli vähitellen arkipäivää. Toiminnan jatkamiseksi myös SKTL teki muutamia ohjelmahankintoja, jotta se pystyisi edelleen palvelemaan jäsenistöään mahdollisimman hyvin. Esimerkiksi kaikki hallituksen kokoukset pidettiin aluksi Skypellä, mutta sitten siirryttiin Teamsin käyttöön. Samalla toimisto alkoi siirtyä entisestä Google-pohjaisesta työskentelyalustastaan uuteen Teams-järjestelmään.

Jäsenistölle pyrittiin tarjoamaan niin paljon tukea ja toimintaa kuin mahdollista. Keväällä SKTL:n hallitus päätti ylimääräisen, niin sanotun korona-apurahan jakamisesta Kopiostorahastosta niille, joihin pandemia oli pahimmin vaikuttanut.

Kokoontumisrajoitukset vauhdittivat myös striimattujen tilaisuuksien järjestämistä ja podcast-lähetysten aloittamista. Uusien välineiden haltuunotto vaati työskentely- ja kommunikointitapojen muutosta, mutta toiminta pystyttiin pitämään vilkkaana koko vaativan

vuoden ajan, ja viestintää ja tiedotusta niin jäsenistön kuin suuren yleisön suuntaan pystyttiin ylläpitämään.

Loppuvuodesta uudet toimintatavat oli jo otettu haltuun ja niiden kanssa toimimisesta alkoi tulla rutiinia. Puheenjohtaja, hallitus, jaostojen ja paikallisosastojen puheenjohtajat ja toimiston henkilökunta hoitivat yhteydenpidon jäsenistöön sähköisten yhteyksien avulla. Vuosi 2020 loi hyvän pohjan etäyhteyksien käytölle ja kehittämiselle, niin että SKTL:n toiminta voi tulevaisuudessa olla yhä saavutettavampaa ja fyysisistä etäisyksistä riippumatonta.

Nopeiden korona-ajan päätösten ja toiminnan uudelleenjärjestelyn lisäksi SKTL:n hallitus panosti viime vuonna liiton hallinnon lujittamiseen ja talouden tarkasteluun. Järjestöjen hyvän hallinnon periaatteisiin perehdytti VT, HHJ PJ **Katri Sipilä** ja SKTL:n talousasioita tarkasteltiin tavanomaista yksityiskohtaisemmin. Tämän lisäksi poikkeusvuonna järjestettiin kaikkiaan 65 erilaista tapahtumaa, joista suurin osa maksuttomina etätapahtumina. Ilmaistapahtumien tarjoamista pidettiin merkittävänä jäsenetuna haastavassa tilanteessa, jossa monien kääntäjien ja tulkkien ansiot hiipuivat.

1 Kääntäminen ja tulkkaus Suomessa

Kääntäminen ja tulkkaus läpäisevät kaikki yhteiskunnan toiminnot kulttuurista ja tieteestä viranomaistoimintaan ja liike-elämään. Suomessa on kautta aikain elänyt rinnan useita kieliyhteisöjä, joiden keskinäinen viestintä hallinnon, kaupan ja kulttuurin alalla on perustunut kääntämiseen ja tulkkaukseen: muun muassa lakeja, tiedonantoja ja ohjeita on sekä käännetty että tulkattu.

Kansainvälinen kulttuuri- ja tiedonvaihto, laajeneva kansainvälinen viranomaisyhteistyö ja vilkastuva maahanmuutto edellyttävät ammattitaitoisia kääntäjiä ja tulkkeja. Kirjallisuuden kääntäminen lienee av-kääntämisen ohella suurelle yleisölle käännösalan ammattitehtävistä tutuin. Vaikka käännetyn kirjallisuuden nimikkeiden määrä onkin hieman laskenut viime vuosina, käännöskirjallisuuden osuus kaikista Suomessa kustannetuista teoksista on pysynyt suurena koko 2000-luvun ajan. Niin tieto-, kauno- kuin viihdekirjallisuudenkin kentällä eräät myydyimmistä teoksista ovat viime vuosina olleet nimenomaan käännettyä kirjallisuutta. Käännoksiä on huomattavan paljon myös elokuva-, sarja- ja pelituotannoissa. Lisäksi suomalainen kirjallisuus on merkittävä vientituote, jota ei olisi ilman ammattimaisia kääntäjiä.

Kirjallisuuden lisäksi arjessa esiintyy paljon käännostekstejä eri yhteyksissä ja muodoissa, vaikkei tekstiä – kirjallista tai suullista – aina tunnisteta käännökseksi. Merkittävä osuus käännoksista ja tulkkauksista perustuu kielilakiin ja erilaisia viranomaismenettelyjä sääteleviin lakeihin, joten kääntäminen ja tulkkaus ovat olennainen osa myös julkishallintoa.

1.1 Viimeaikainen kehitys käännos- ja tulkkausalalla

Ominaista käännös- ja tulkkausalalan kehitykselle on ollut kääntämisen ja tulkkauksen eri muotojen jonkinasteinen eriytyminen. Sama henkilö voi toimia esimerkiksi kirjallisuuden suomentajana, av-kääntäjänä ja tulkkina, mahdollisesti asiatekstinkääntäjänä ja opettajanakin, mutta hänen tulee hallita yhä enemmän toisistaan poikkeavia sopimuskäytäntöjä, työvälineitä ja työskentelytapoja.

Myös toimintaympäristöt muuttuvat jatkuvasti, ja sen myötä kehittyvät myös toimintatavat ja käytettävät työkalut. Osa markkinoista ketjuuntuu ja automatisoituu entisestään. Tämä markkinan osa työllistää alihankkijakääntäjien ja -tulkkien verkostojen lisäksi käännös- ja tulkkaukspalveluiden hallinnoinnin ja markkinoinnin henkilöstöä. Alihankkijat ovat sangen usein itsensätyöllistäjiä, joiden ammatinharjoittamisen muoto vaihtelee.

Kääntämisen ja tulkkauksen määrä yhteiskunnassa lisääntyy lisääntymistään, ja asiakkaiden tarpeet poikkeavat toisistaan. Samaan aikaan, kun suuret ylikansalliset toimistot ovat ostaneet ja sulauttaneet itseensä pienempiä toimistoja, monet pienet toimijat ovat pystyneet erikoistumaan joihinkin tekstityyppeihin, erikoisaloihin tai kieliin ja luoneet sen myötä itselleen vakaan asiakaskunnan, johon usein voi kuulua sekä ns. suoria asiakkaita että suurempia toimistojakin, jotka ostavat erityisosaamista alihankintana.

Markkinoiden monipuolistuminen edellyttää paitsi joustavuutta myös hyviä työelämä- ja asiakaspalvelutaitoja. Yksittäisen kääntäjän ja tulkin on jatkuvasti päivitettävä tietojaan ja osaamistaan myös muuten kuin työnsä sisällön kannalta.

Vuoden 2020 aikana etäviestintä yleistyi eri muodoissaan koko yhteiskunnassa koronapandemian vuoksi. Kääntäjien ja tulkkien työssä jo aiemmin alkanut digitalisoituminen vauhdittui vuoden mittaan selvästi, ja varsinkin tulkkauksissa tapahtui selkeä siirtymä yhä enemmän eri tekniikoin tehtävään etätulkkaukseen.

1.2 Kääntäjät ja tulkit työmarkkinoiden osana

Kääntäjät ja tulkit ovat ensisijaisesti työllistyneet pienyrittäjinä tai freelancereina. He ovat siten olleet edelläkävijäryhmä niissä muutoksissa, joita suomalaisessa yhteiskunnassa nyt nähdään suuremmassa mittakaavassa. Yksinyrittäjien ja toimeksiantajistaan riippuvaisten itsensätyöllistäjien asema on ollut kääntäjien ja tulkkien keskuudessa koettua ja elettyä todellisuutta jo ennen kuin ilmiö on noussut kansallisen politiikan asialistalle. Yhä useammat kääntäjät ja tulkit toimivat yrittäjä-statuksella, minkä vuoksi yrittäjätaitojen kehittäminen ja päivittäminen on otettu huomioon myös SKTL:n toiminnassa. Yrittäjyyskoulutusta ja -tiedotusta on järjestetty sekä jäsenille että muille alalla toimiville.

Pandemian vuoksi suuren osan vuotta 2020 voimassa olleet rajoitukset vaikuttivat aluksi hieman eri tavoin kääntäjien työmarkkinoihin: noin puolet SKTL:n teettämään jäsenkyselyyn vastanneista kertoivat töiden vähentyneen, mutta pienellä osalla työt lisääntyivät, koska sekä viranomaisten että yritysten tiedottamistarve kasvoi. Tulkkien työhön pandemialla oli suora vaikutus läsnäolotulkkauksen lähes täydellisenä loppumisena, mutta kesän ja syksyn aikana

digitaaliset ratkaisut alkoivat kehittyä nopeasti niin, että etätekniiikan avulla tulkkauksen käyttö alkoi vähitellen elpyä.

Digitalisoituminen on muuttanut paitsi kääntäjien ja tulkkien arkea, myös alalla toimivien yritysten profiilia. Luonnollisestikin digitaalisia palveluja tarjoavat yritykset ovat kasvaneet ja saaneet suuremman markkinaosuuden. Työn ehtojen kannalta muutos on merkittävä, ja etenkin asioimistulkkiin tulonmuodostukseen palkkioperusteiden muuttumisineen kehitys on vaikuttanut kielteisesti.

Kirjallisuuden kääntäjien ansiokehitys on ollut lähes olematonta viime vuosien aikana. Yleensä kertakorvauksena suoritettavat tekijänoikeuskorvaukset ja käännöspalkkiot ovat pysyneet samalla tasolla jo pitkään. Osa kääntäjistä saa valtion kirjallisuustoimikunnan jakamia apurahoja, mutta kääntäjien suhteellinen osuus apurahansaajista on pieni eikä heijastele käännöskirjallisuuden osuutta Suomen markkinoilla. Vuoden 2020 aikana opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmä on valmistellut ns. kirjastoapurahan uudistusta. SKTL:n edustaja työryhmässä on ollut liiton edellinen puheenjohtaja **Heikki Karjalainen**.

Asiatekstinkääntäjien todennäköisin työllistymismahdollisuus on ollut ammatinharjoittajana toimiminen tavalla tai toisella. Perinteisiä työsuhteita on ollut lähinnä julkissektorilla ja suuryrityksissä ruotsin ja englannin kääntäjille. Kuitenkin jo edellisenä vuonna alkanut suuntaus siihen, että kääntäjiä haettiin jonkin verran aiempaa enemmän perinteisiin työsuhteisiin, jatkui vuonna 2020 pandemiasta huolimatta.

Niin alihankkijoina toimivien kääntäjien kuin tulkkiinkin ammatillisen avun tarve liittyi pääasiassa alihankintasopimusten ongelmiin. SKTL:n juristi tuki jäseniä sopimusneuvotteluissa. Käännös- ja tulkkialan markkinoiden ketjuuntumisen vuoksi alihankkijoina toimivien kääntäjien ja tulkkiin asema ei yleisesti ottaen ole juurikaan parantunut, pikemminkin päinvastoin. Monet sopimukset sisältävät sekä työ- että toimeksiantosopimuksen elementtejä, mikä on omiaan hämärtämään niin työnantajan kuin työn suorittajankin velvollisuuksia ja oikeuksia. Alihankkijoita käyttävät toimistot näyttäisivät suosivan yhä enemmän yrittäjinä toimivia kääntäjiä ja tulkkeja. Lisäksi jäsenten välittämien tietojen mukaan markkinoilla esiintyy alihankkijoina toimivien yrittäjien kilpailun rajoittamista muun muassa kyseenalaisilla kilpailukieltolausekkeilla, jotka haittaavat tervettä kilpailua alalla. SKTL on reagoinut tilanteeseen antamalla jatkuvasti sopimusneuvontaa ja järjestämällä neuvottelu- ja sopimuskoulutusta sekä yleisesti että eri kääntäjä- ja tulkkiryhmille suunnatusti.

1.3 Digitalisoituminen kääntäjien ja tulkkiin arjessa

E-kirjojen ja äänikirjojen myynti on Suomessa lähtenyt nousuun jonkin verran muita Pohjoismaita jäljessä. Painettujen kirjojen myynnissä esiintynyttä laskua korjataan digitaalisten julkaisujen myynnillä. Äänikirjojen suurimmat julkaisijat Suomessa ovat ruotsalaisomisteisia, ja ne paitsi julkaisevat perinteisiä kirjoja digitaalisessa muodossa, myös valmistavat tuotteita suoraan digitaalisille alustoille eli tilaavat kirjailijalta teoksen ja

käännättävät sen nimenomaan ääni- ja/tai e-kirjana julkaistavaksi. Ääni- ja e-kirjojen yleistyminen näkyi sopimusneuvottelujen monimutkaistumisena.

Kääntäjien ja tulkkien työ muuttuu vauhdilla digitalisoitumisen myötä. Samalla nousevat yhä useammin esille kysymykset tekijänoikeuksista tilanteissa, joissa käännöksiä tai tulkkauksia halutaan hyödyntää mahdollisesti myöhemmin eri muodoissa erilaisilla alustoilla, tekijän oikeudesta kohtuulliseen korvaukseen työstään, luottamuksellisuuden säilymisestä ja vastuun jakautumisesta.

Konekääntäminen ja jälkieditointi ovat lisääntyneet odotetusti, ja vaikka osa konekääntämisestä on jo kehitetty tasolle, jolla ne palvelevat tiettyjä tarkoituksia tietyissä tilanteissa, alalla ei liene syytä pelätä ihmiskääntäjien syrjäytymistä. Lisäksi teknologian kehittyminen ja kehittäminen niin käännös- kuin tulkkauspalveluissa luovat uusia palveluita ja työnkuvia, joissa kääntäjän ja/tai tulkin koulutuksesta ja ammattitaidosta on hyötyä. Vuonna 2020 oli käynnissä useita konekääntämisen ja digitaalisten käännös- ja tulkkauspalveluiden kehittämishankkeita.

Käännös- ja tulkkausalalla käydään jatkuvaa keskustelua ja vaikeitakin neuvotteluja digitalisoitumisen vaikutuksista työn ehtoihin. SKTL tarjoaa perustehtävänsä mukaisesti erilaisia apuvälineitä, joilla tulkit ja kääntäjät voivat huolehtia sopimustensa oikeasuhtaisuudesta, esimerkiksi sopimusmalleja, yleisiä sopimusehtoja ja ohjeita ammatissa toimiville kääntäjille ja tulkeille sekä näiden asiakkaille.

Vuonna 2020 SKTL on lisäksi ohjeistanut kääntäjiä ja tulkkeja kiinnittämään huomiota ohjelmien tietoturvaan käännösmuisteissa ja pilvipalveluissa sekä etätulkkauksen yhteydessä. Kääntäjillä tai tulkeilla ei kuitenkaan yleensä ole mahdollisuutta vaikuttaa koko muuhun hankintaketjuun ja sen tietosuojan yleiseen tasoon.

2. Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto SKTL ry:n toiminta vuonna 2020

Vuoden aluksi SKTL:n jäsenistölle esiteltiin alustatyötä koskevan pohjoismaisen tutkimuksen tuloksia. FT **Antti Saloniemi** Tampereen yliopistosta keräsi yhteistyössä SKTL:n kanssa aineistoa kääntäjien alustatyöstä edeltävän vuoden aikana, ja tutkimuksen valmistuttua kääntäjien työn erityispiirteitä alustatalouden viitekehyksessä esiteltiin tammikuussa pidetyssä tilaisuudessa.

Tammikuussa SKTL oli mukana järjestämässä ohjelmaa myös Suomen tietokirjailijat ry:n Tieteiden yö -tapahtumaan. Keskustelutilaisuuden aiheena oli tekoäly.

Maaliskuusta lähtien koko yhteiskunnan toimintaa leimasivat koronapandemian rajoitustoimet. Keväällä ensimmäisten kokoontumisrajoitusten tullessa voimaan kääntäjien ja tulkkien yhteydenotoissa oli paljolti kyse peruutusehdoista ja niiden soveltamisesta epätavallisessa tilanteessa. Myöhemmin neuvonnan painopiste siirtyi etätöiden ehtoihin.

Toimintaa siirrettiin ripeästi etäkokouksiksi ja tapaamisiksi, ja striimauspalvelujen käyttö yleistyi myös SKTL:ssä. Tapahtumia ei jouduttu kokonaan peruuttamaan, mutta niiden toteutustapa sopeutettiin ja joitakin tapahtumia lykättiin.

SKTL:lla on muutamia vuotuisia tapahtumia, jotka muodostavat toiminnan rungon sääntömääräisten kevät- ja syyskokousten lisäksi. Kevätkokousta lykättiin elokuulle viranomaismääräysten sallimissa puitteissa, mutta syyskokous pidettiin sääntöjen määräämää aikarajaa noudattaen. Molempien tapahtumien osallistujat olivat pääasiallisesti etäyhteyksien päässä.

Muista tapahtumista vanhin ja kääntämisen, erityisesti suomentamisen, kannalta tärkein on maan suurimpien käännöspalkintojen jako keväisin. Palkintojenjakotilaisuus toteutettiin virtuaalisesti, ja voittajien haastattelut tallennettiin podcast-lähetykseksi. Keväällä järjestettävä kääntämisen ja tulkkauksen tutkimuksen symposiumi, alan tuoreinta tutkimusta esittelevä tapahtuma, lykättiin vuoteen 2021. Jokasyksyiset suomalais-ruotsalainen kääntäjäseminaari ja kansainvälisen kääntäjänpäivän tapahtuma toteutettiin virtuaalisina, striimattuina lähetyksinä. Näistä suomalais-ruotsalaisen kääntäjäseminaarin kesto hieman lyhennettiin. Näiden lisäksi erilaisia koulutus-, tiedotus- ja verkostoitumistapahtumia järjestettiin useita.

Kun toiminta on näin vilkasta, vapaaehtoisten toimijoiden työ on korvaamatonta. Vapaaehtoiset ottivat nopeasti haltuun virtuaalitalaisuuksien järjestämisen, ja jäsenistöä pystyttiin palvelemaan haastavassa tilanteessa varsin hyvin. Tässä luvussa esitellään toiminnan pääkohdat lyhyesti, mukaan lukien jaostojen ja paikallisosastojen toiminta yleisluontoisesti. Tarkempaa tietoa jaostojen ja paikallisosastojen toiminnasta on luvussa 4 *Jäsenistö, jaostot ja paikallisosastot* sekä SKTL:n verkkosivulla.

2.1 Tekijänoikeus- ja sopimusneuvonta

Ääni- ja e-kirjojen julkaisutahdin kiihtymisen myötä tekijänoikeuksien myyminen digitaalisissa julkaisuissa käytettäväksi yleistyi vuoden 2020 aikana. Sopimuskäytännöt hakevat muotoaan, ja neuvottelut ovat yksittäisille kääntäjille vaativia. Yleisimpiä ongelmakohtia ovat kertakorvauksen ja ns. rojalikorvauksen määräytymisperusteet, sopimuksen laajuus, eli kattaako se vain tietyt, sopimuksessa luetellut julkaisumuodot vai kenties vielä tuntemattomat, tulevat julkaisumuodot, sekä sopimuksen irtisanomisehdot. Tekijänoikeuskysymyksiin on vastannut liiton juristi OTK **Karola Baran**. Lisäksi erilaisissa koulutuksissa, mm. kirjallisuuden kääntäjien sopimus- ja neuvottelukoulutuksessa, käytiin läpi sopimusehtojen vaikutuksia käännös- ja tulkkausalalla toimivien työhön.

2.2 Jäsenille ja alan edustajille suunnattu koulutus- ja kehitystoiminta

Alkuvuodesta 2018 käynnistynyt, uusille jäsenille ja alanvaihtajille tarkoitettu mentoriohjelma jatkui vuonna 2020. Hakumenettelyä uudistettiin siten, ettei aikarajoituksia ole, vaan

mentori-aktori-parit ohjeistetaan sitä mukaa kuin uusia pareja muodostuu. Vuonna 2020 aloitti 5 mentoriparia. Mentoroinnit aloitettiin etätapaamisella, ja mentoripareille suositeltiin mentoroinnin toteutusta etäyhteydellä. SKTL:n mentoriohjelmaan kuuluvia yhteistapaamisia ei järjestetty. Kahdelle aktoriksi vuoden 2020 aikana hakeneelle ei löytynyt sopivaa mentoria. Mentoriohjelman toteuttamisesta ja seurannasta vastuu on assistentti **Hanna Pippurilla**.

Jaostot ja paikallisosastot järjestivät useita tiedotus-, verkostoitumis- ja virkistymistilaisuuksia. Osa tapahtumista järjestettiin ulkoilutapahtumina, osa etäkokoontumisina, ja uutena tapaamismuotona ryhdyttiin järjestämään ns. kollegakahveja virtuaaliyhteyksien avulla. Nämä epäviralliset keskustelutilaisuudet otettiin tervetulleina vastaan jäsenistön keskuudessa.

Av-kääntäjät käynnistivät laajapohjaisena sidosryhmäyhteistyönä tekstitysten laatusuosituksen laatimisen. Työn aloittajina olivat SKTL:n lisäksi Kotimaisten kielten keskus Kotus ja Kieliasiantuntijat ry. Työhön osallistui YLE:n lisäksi muiden tv-kanavien ja suoratoistopalveluiden edustajia ja joukko av-tekstityksiä tarjoavia yrityksiä. Laatusuosituksen valmistuttua niiden pohjalta tehtiin aloite kansallisen laatustandardin laatimiseksi SFS:ssä.

Opiskelijatyöllä on vakiintunut asemansa SKTL:n toiminnassa. Yhteistyötä kääntämisen ja tulkkauksen alan oppilaitosten kanssa tehtiin tiiviisti, ja liiton henkilökunta ja vapaaehtoiset vierailivat sekä luennoilla että opiskelijatilaisuuksissa virtuaalisesti. Lisäksi opiskelijoita osallistettiin toimimaan avustajina liiton tapahtumissa – joskaan harjoittelumahdollisuuksia koronavuonna ei läsnäolotilaisuuksissa ollut. Liiton palveluksessa toimi kuitenkin korkeakouluharjoittelija, ja opiskelijoille mainostettiin harjoittelumahdollisuuksia. Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kanssa tehtiin tiivistä yhteistyötä mm. etäluentojen muodossa.

2.3 Seminaarit, symposiumit ja muu yleishyödyllinen toiminta

Käännösalan näkyvyyttä ja verkostoitumista edistetään yleensä vuosittain osallistumalla Turun ja Helsingin kirjamessuille, joilla SKTL:llä on osastopaikan lisäksi käännösaiheista lavaohjelmaa. Messupäivystys hoidetaan pääasiassa vapaaehtoisvoimin. Vuonna 2020 koronatilanteesta johtuen messuille ei osallistuttu, mutta tiivistä yhteistyötä messuorganisaatioiden kanssa tehtiin ja messuja suunniteltiin seuraavaa vuotta varten.

SKTL järjestää vuosittain uusinta tutkimustietoa esittelevän *Kääntämisen ja tulkkauksen tutkimuksen symposiumin (KäTu)* yhdessä kunakin vuonna vuorossa olevan yliopiston kanssa. Vuoden 2020 kansainvälinen symposiumi siirtyi koronatilanteen vuoksi järjestettäväksi keväällä 2021. Valmisteluja vuoden 2021 symposiumia varten tehtiin jo vuonna 2020. Paljon työtä aiheutui myös symposiumin siirtämisestä ja uudelleen suunnittelusta. Symposiumista julkaistaan vuosittain vertaisarvioitu tieteellinen verkkojulkaisu *MikaEL*.

Vuosittain järjestettävä *Suomalais-ruotsalainen kääntäjäseminaari* on yleensä kaksipäiväinen tapahtuma. Se järjestetään yhteistyössä Kotimaisten kielten keskuksen (Kotus) kanssa, ja se käsittelee kääntämisen, kielen, kielenhuollon ja tulkkauksen eri ilmiöitä ja konteksteja. Koronavuonna 2020 seminaari järjestettiin verkossa, yhden päivän mittaisena

etätalaisuutena. Etätalaisuus oli onnistunut, ja se tavoitti yhtä paljon väkeä kuin muinakin vuosina. Vuonna 2020 järjestetyn tapahtuman aiheet käsittelivät terminologiaa ja sanastotyötä, ruotsin uudissanoja, av-kääntämisen laatusuosituksia sekä konekäännöksen käytettävyyttä av-kääntämisen kontekstissa. Tapahtumaan osallistuu vuosittain noin 80–100 henkilöä.

Kansainvälistä kääntäjänpäivää vietettiin Suomessa 30.9.2020. Kieliasiantuntijat ry:n kanssa yhteistyössä järjestetty tilaisuus kokosi webinaariin etäyhteyden välityksellä noin 180-henkisen yleisön. Ohjelmassa perehdyttiin sosiaalihuollon asiakirjoja kuvittamalla selkeyttävään Sanasta kuvaksi -hankkeeseen, kirosanoihin kääntäjän voimakeinoina, asioimistulkkauksen nykytilaan ja tulevaisuudennäkymiin, kuvailutulkkaukseen ja Galleria Kuvituksessa olevaan kääntäjäopiskelijoiden kuvailutulkaamaan näyttelyyn sekä lukutaidon edistämiseen ja kieleen nuorten oman ilmaisun välineenä.

Kirjallisuuden kääntäjien jaosto osallistui Runokuun käännösiltapäivään suomennos-slamilla.

Vuonna 2020 SKTL ja Kirjallisuuden vientikeskus FILI järjestivät yhdessä webinaarikeskustelun käännöskirjan kustannustoimittamisesta. Ohjelma oli suunnattu aloitteleville ja vähän kokeneemmillekin kääntäjille muistinvirkistykseksi, kaikille kirjallisuuden kääntämisestä kiinnostuneille sekä kääntäjän kanssa yhteistyötä tekeville kustannusmaailman tekijöille.

Yhteistyötä alalla toimivien muiden tahojen kanssa tiivistettiin: SKTL järjesti uudenlaisen yhteiswebinaarityöpajan yhdessä Kääntäjämestarin kirjan aktiivien kanssa. Arkilaatu ja laatuarki – kokemuksia laadukkaasta toimijuudesta kääntämisen ketjussa –webinaarissa keskusteltiin mm. siitä, millaista on laadukas yhteistyö kääntäjän ja käännöstoimiston välillä, miten osapuolet kokevat laadun yhteistyössä ja miten kääntäjä kokee toimijuutensa rajat.

Auktorisoitujen kääntäjien koulutuswebinaariin vuonna 2020 osallistui noin 60 henkeä. Koulutuksen aiheina oli mm. auktorisoidun kääntäjän salassapitovelvollisuus ja vastuu, auktorisoidut kääntäjät oikeustulkkausdirektiivin näkökulmasta ja auktorisoidun kääntäjän tekniset apuvälineet tekstintunnistusohjelmista Word-kikkoihin. Tilaisuudessa kuultiin myös Opetushallituksen auktorisoitujen kääntäjien tutkintolautakunnan tietoisku.

Lisäksi vuonna 2020 järjestettiin lääketieteen kääntäjien koulutuspäivä. Vuonna 2020 päivä järjestettiin kahden päivän mittaisen lähitapahtuman sijaan puolen päivän mittaisena webinaarina, jonka aiheena olivat koronainfektioiden hoito ja ajankohtaiset koronarokoteasiat. Osallistujia – lääketieteen alan käännöksiin erikoistuneita kääntämisen ja tulkkauksen asiantuntijoita – oli lähes 70.

Vuodelle 2020 lähiopetuksena toteutettavaksi suunniteltu yrittäjyyskurssi toteutui vain osittain koronapandemian vuoksi ja siirtyi toteutettavaksi vuonna 2021 osittain etäkoulutuksena. Alkuosa kurssista ehdittiin kuitenkin toteuttaa juuri ennen rajoitusten alkua.

2.4 Kansallinen ja kansainvälinen yhteistyö

Liitto on aktiivinen toimija kotimaassa ja osallistuu lukuisiin virallisiin elimiin ja epävirallisiin verkostoihin toteuttaakseen perustehtävänsä tehokkaasti. Yhteistyö eri toimijoiden kanssa siirtyi etäyhteyksiin lähes koko vuodeksi mutta oli edelleen varsin tiivistä.

SKTL:llä on perinteisesti ollut tiivistä yhteistyötä maailmanliitto FIT:n (Fédération Internationale des Traducteurs) kanssa, ja SKTL:llä on edustajanaan **Pia von Essen** maailmanliiton hallituksessa. FIT:n vuonna 2020 järjestettäväksi suunniteltu jäsenkokous ja maailmankongressi siirtyivät vuodelle 2021, mutta hallitus kokoontui virtuaalisesti, kuten useasti aiemminkin.

Pohjoismaat ovat monin tavoin yhteyksissä keskenään niin kulttuurin kuin kaupankin alalla, ja siksi myös kääntäjien ja tulkkien pohjoismainen yhteistyö on monimuotoista ja kattavaa. Vuonna 2020 av-käännösalan yritys BTI Internationalin fuusioituminen Iyunon kanssa sai aikaan koordinoitua pohjoismaista yhteistyötä av-kääntäjiä edustavien yhdistysten kesken, ja kaikissa Pohjoismaissa tehtiin samansisältöinen kyselytutkimus konekääntämisen merkityksestä av-kääntämisessä.

Vuonna 2020 SKTL liittyi mukaan CROWD-hankkeeseen, jonka puitteissa järjestetään Suomessa kirjallisuustapahtumat vuonna 2022 ja 2024. CROWD-hanke on osa kansainvälistä kirjallisuustoimijoiden verkostoa, jonka tarkoituksena on luoda myös uusia kirjallisuuden esittämisen muotoja. Vuodesta 2020 alkaen kääntäjät ovat olleet tiiviimpi osa CROWD-verkostoa. Yhteistyötä CROWD-verkoston kanssa jatketaan myös vuosina 2021–2024.

SKTL on myös mukana uudessa kotimaisessa kirjallisuusverkostossa, Tekstin talo -hankkeessa. SKTL on jäsen vuonna 2019 perustetussa Tekstin talo ry:ssä, jonka tehtävänä on selvittää, voisiko Helsinkiin perustaa Tekstin talo -nimisen kirjallisuustalon. Tekstin talo loisi puitteet kirjallisen alan toimijoiden omalle toiminnalle ja yhdistäisi monipuolisesti kirjallisuusalan eri tekijöitä, kirjailijoista esittävän taiteen ammattilaisiin ja kääntäjiin. Vuonna 2020 tehtiin selvitystyötä ja tutustuttiin erilaisiin Helsingissä tarjolla oleviin sopiviin tiloihin, laadittiin tilankäyttösuunnitelmaa ja haettiin rahoitusta Tekstin talolle. Rahoitusta ei vielä vuonna 2020 saatu.

Liiton tarjoama neuvonta ja opastus olivat vuoden aikana kysytyjä ja arvostettuja niin jäsenkunnan kuin asiakaskunnankin piirissä. Liitto toteutti yleishyödyllistä tarkoitustaan tarjoamalla neuvontaa paitsi jäsenilleen myös muille alasta kiinnostuneille, opiskelijoille, asiakaskunnalle ja viranomaisille. Viime vuosina on tärkeäksi noussut myös työ asioimis- ja oikeustulkkauksen edistämiseksi, ja erityisesti on painotettu sitä, että oikeustulkki rekisterin tunnettuutta ja käyttöä tulee edistää.

Luettelo kotimaisista ja kansainvälisistä yhteistyökumppaneista SKTL:n edustajineen tai yhteyshenkilöineen on toimintakertomuksen luvussa *7 Edustukset kotimaisissa ja kansainvälisissä elimissä*.

2.5 Vaikuttamistyö

SKTL pyrki vaikuttamaan kääntäjien ja tulkkien arvostukseen ja toimintaehtoihin muun muassa tekemällä alan tarpeita ja reunaehtoja tunnetuiksi viranomaisille, antamalla tietoa päätöksenteon pohjaksi sekä osallistumalla viranomaisten työryhmiin, joissa linjattiin alaa koskevia kysymyksiä.

Suomen ja Euroopan kulttuuripolitiikkaan vaikutetaan yhdessä muiden järjestöjen kanssa erilaisten yhteistyöorganisaatioiden kautta.

Digitalisaation ja tekoälyn vaikutuksia käännös- ja tulkkialaan on seurattu useilla eri foorumeilla. SKTL:n asettama edustaja, SKTL:n entinen pj. **Heikki Karjalainen**, osallistui Sanaston kautta digitaalisia sisämarkkinoita koskevan direktiivin vaikutustyöhön. Kun direktiivin toimeenpanon valmistelu alkoi syksyllä 2019, SKTL koordinoi näkemyksiä asiasta eurooppalaisten ja pohjoismaisten kollegoiden ja suomalaisten taiteilija- ja tekijäjärjestöjen kanssa. Toimeenpanoa on vuonna 2020 seurattu ja siihen on vaikutettu myös opetus- ja kulttuuriministeriön työpajoissa, Kopioston työryhmissä ja Tekijäfoorumi-verkoston kautta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö käynnisti syksyllä 2020 lakiuudistustyön koskien lakia *eräistä kirjailijoille ja kääntäjille suoritettavista apurahoista ja avustuksista*. Lailla on tarkoitus uudistaa ns. kirjastoapurahalaki. SKTL:n edustajaksi työryhmään nimettiin Heikki Karjalainen.

2.6 Viestintä

Liiton tiedotus hoidetaan jokaisen tiedotettavan asian ja tapahtuman kannalta tehokkaimpien välineiden avulla ja vaaditussa aikataulussa. Verkkosivut, jäsenkirje ja neljä kertaa vuodessa ilmestyvä Kääntäjä–Översättaren-lehti olivat edelleen liiton tärkeimmät tiedotuskanavat. Painetun lehden rinnalle perustettu käännösalan verkkojulkaisu Kääntäjä+ (www.sktl.fi/kaantajaplus) tarjosi ajankohtaista luettavaa paperilehden numeroiden ilmestymisen välillä.

Liiton toiminnasta ja hallituksen päätöksistä tiedottava jäsenkirje lähetettiin koko jäsenistölle aina hallituksen kokousten jälkeen. Tämän lisäksi jäsenkirjeitä lähetettiin tarpeen mukaan myös kokousten välillä. Myös jaostot ja paikallisosastot viestivät toiminnastaan omilla kanavillaan.

Sosiaalisessa mediassa tiedottamisen merkitys korostui entisestään niin tapahtumatiedottamisessa, asiatiedon välittämisessä kuin näkyvyyden lisäämisessä. Liiton some-kanavien seuraajamäärät ovat jatkaneet kasvuaan tasaisesti. Myös visuaalisen ja audiovisuaalisen viestinnän rooli korostui vuonna 2020. Vuonna SKTL aloitti lisäksi Podcast-yhteistyön Pienen karanteenikirjakerhon toimittaja **Taru Torikan** kanssa ja julkaisi 5

käännöskirjallisuusaiheista podcastia. Podcastit ovat kuunneltavissa mm. SKTL:n uudella SoundCloud-tilillä.

Viestinnässä korostettiin etenkin tekijänoikeuksia ja edunvalvonnallisia asioita. Alalla vallitseviin toimintaehtoihin pyrittiin vaikuttamaan tilanteeseen sopivin keinoin tarkoituksenmukaisia vaikutuskanavia käyttäen, muun muassa lausunnoin ja kannanotoin. Muiden järjestöjen kanssa tehtiin yhteistyötä silloin, kun tavoitteet olivat samansuuntaiset.

Koronapandemian aikana ajantasaisen viestinnän merkitys korostui entisestään. Kriisiviestinnän ohella liitossa pyrittiin myös kehittämään uusia tapoja kokoontua yhteen vallitsevissa poikkeusoloissa, ja koronavuosi vauhdittikin SKTL:n digikehitystä. Jäsenkirjeen kyselyssä 85 prosenttia vastanneista oli tyytyväisiä liiton koronaviestintään.

2.6.1 Kääntäjä–Översättaren-lehti

Liiton toiminnasta sekä alalle tärkeistä teemoista ja muutoksista tiedotetaan niin liiton jäsenille kuin ulkopuolisille sidosryhmille Kääntäjä-lehden kautta. Lehti lähetetään kaikille liiton jäsenille sekä keskeisille yhteistyökumppaneille, alan koulutuslaitoksiin, virastoihin, ministeriöihin sekä alan ulkopuolisiin järjestöihin. Lehdellä on noin 100 liiton ulkopuolista vakituista tilaajaa. Aikakauslehtimuotoinen Kääntäjä-lehti ilmestyi neljä kertaa vuonna 2020. Lehden normaali painosmäärä on 2700, mutta vuonna 2020 syyskaudella lehdistä otettiin pienemmät painokset, koska läsnäolotapahtumia oli peruttu koronapandemian vuoksi eikä lehtiä siksi tarvittu niin paljon yleiseen jakoon tilaisuuksissa.

Lehden artikkeleissa tarkasteltiin kääntämistä ja tulkkausta niin teorian kuin käytännön kannalta. Artikkeleita lehteen kirjoittivat toimituskunnan lisäksi sekä jäsenet että liiton ulkopuoliset alan ammattilaiset, opettajat, tutkijat ja opiskelijat. Kääntäjä-lehti on alan monipuolisin ammattijulkaisu Suomessa ja siksi varsin luettu esimerkiksi yliopistoissa.

Lehden päätoimittajana toimi liiton hallituksen puheenjohtaja **Sirpa Alkunen** ja toimitussihteerinä liiton tiedottaja **Maarit Laitinen**. Taitosta vastasi Mediasepät Oy ja painatuksesta Painotalo Plus Digital.

2.6.2 Verkkojulkaisu MikaEL

Liitto julkaisee myös kääntämisen ja tulkkauksen tutkimukseen keskittyvää *MikaEL*-verkkojulkaisua, jonka sisältö perustuu pääosin KäTu-symposiumissa pidettyjen esitelmien pohjalta kirjoitettuihin artikkeleihin. Vertaisarvioitu julkaisu on hyväksytty mukaan tieteellisten julkaisujen laatua arvioivan julkaisuforumin luokittelujärjestelmään sekä vastaavaan Norjan järjestelmään, joka on käytössä myös Ruotsissa.

MikaELin toimitustyöstä vastaa opettajien ja tutkijoiden jaosto, ja se on avoimesti verkossa saatavilla. Vuonna 2020 julkaistiin MikaELin volyyymi 13, jonka toimittivat **Ritva Hartama-Heinonen, Laura Ivaska, Marja Kivilehto** ja **Minna Kujamäki**.

2.6.3 Muu tiedotustoiminta

Liiton verkkosivuilla sekä jaostojen ja paikallisosastojen jäsenkirjeissä tiedotettiin ajankohtaisista aiheista. Liiton vapaaehtoisia koulutettiin liiton tiedotusvälineiden käyttöön, ja tilaisuuksien järjestämisestä vastanneet jaostot ja paikallisosastot huolehtivat aiempaa enemmän myös tapahtumaan liittyvästä tiedottamisesta. Jäsenkirjeiden lisäksi jaostot ja paikallisosastot tiedottivat jäsenilleen tapahtumista ja ajankohtaisista asioista omien Facebook-ryhmiensä kautta. Kesän aikana haettiin myönteistä näkyvyyttä kääntäjille ja tulkeille aihetunnisteilla #kehukääntäjää ja #tykkäystulkille. Sosiaalisessa mediassa käytettiin kampanjan ulkopuolellakin aihetunnisteita #kääntäjänäkyväksi ja #SKTLtekijät sekä tapahtumakohtaisessa tiedotuksessa näille erikseen sovittuja tunnisteita. Lisäksi syksyllä SKTL:n kirjallisuuden kääntäjien jaosto ja Kääntäjien ammattiosasto KAOS ry aloittivat Muista kääntäjä! -kampanjan, jonka tarkoituksena on muistuttaa kääntäjien merkityksestä ja tekijyydestä.

Koronatilanteesta johtuen Mikael Agricola -palkinnon ja J. A. Hollon palkinnon ehdokkaiden julkistus sekä varsinainen palkintojen jakotilaisuus järjestettiin vuonna 2020 kokonaan verkossa. Palkintojen tiimoilta julkaistiin juhlapuheita, videoita sekä podcast-haastatteluja. Palkinnonjakoja varten perustettiin myös Facebook-ryhmä, jossa osallistujat saattoivat juhlia virtuaalisesti.

Suoratoistopalvelua tarjottiin vuonna 2020 yhä useammin, sillä koronavirustilanteesta johtuen suurin osa liiton vuoden 2020 tapahtumista järjestettiin kokonaan etänä alkuvuoden tapahtumia ja muutamia tilaisuuksia lukuun ottamatta. Liiton edustajia vieraili vuoden 2020 aikana useissa eri tilaisuuksissa kertomassa kääntäjien ja tulkkien työstä, mutta vuonna 2020 vierailut toteutettiin teknisten etäsovellusten avulla.

3 Palkinnot, apurahat ja stipendit

SKTL myöntää vuosittain kaksi kopiointikorvauksin katettavaa kirjallisuuden käännöspalkintoa, joihin kumpaankin liittyy kiertopalkintona jaettavan taideteoksen lisäksi 10 000 euron rahapalkinto. Lisäksi jaostoilla on omat palkintonsa, joihin ei liity rahapalkintoa. Palkinnonsaajia ehdottavat raadit, joiden jäsenet on lueteltu kohdassa *9 Vapaaehtoisista koostuvat toimikunnat, työryhmät yms.*

SKTL rahoittaa niin ikään saamistaan kopiointikorvauksista IBBY Finlandin lasten- ja nuortenkirjallisuuden Aarresaari-käännöspalkintoa. Se jaetaan joka toinen vuosi, ja palkinto jaettiin toisen kerran vuonna 2020. Palkinnon vuonna 2020 sai suomentaja **Kaisa Kattelus** teoksesta *Maailman rikkain poika* (Tammi 2018).

3.1 Rahastoista maksettavat palkinnot, apurahat ja stipendit

Mikael Agricola -palkinto suomennetusta kaunokirjallisesta teoksesta ja J. A. Hollon palkinto suomennetusta tietoteoksesta jaetaan Agricolan päivän tienoilla huhtikuussa. Agricola-palkinto myönnettiin vuonna 2020 **Helene Bützowille** teoksesta *Surullinen pianisti* (Tammi 2019) ja Hollo-palkinto **Lotta Toivaselle** teoksesta *Päiväkäs* (Siltala 2019).

Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton juhlarahastosta myönnettiin stipendi **Annukka Saarenmaalle**.

3.2 Liiton muut palkinnot ja huomionosoitukset

SKTL:n opettajien ja tutkijoiden jaosto jakaa vuosittain Kääntämisen ja tulkkauksen tutkimuksen symposiumi KäTu:n yhteydessä Tiedon helmi -palkinnon. Vuonna 2020 Tiedon helmi -palkintoa ei jaettu fyysisesti, sillä symposiumi päätettiin siirtää vuoteen 2021 koronavirustilanteen vuoksi. Vuonna 2020 Tiedon helmi -palkinto myönnettiin opetusansioista **Tytti Suojaselle**.

Vuonna 2020 SKTL:n kultainen ansiomerkki myönnettiin **Sonja Tirkkonen-Conditille** ja hopeiset ansiomerkit myönnettiin **Tarja Sirénille**, **Ritva Hartama-Heinoselle** ja **Marja Kivilehdolle**.

4 Jäsenistö, jaostot ja paikallisosastot

Liiton varsinaiset jäsenet ovat kaikki yksilöjäseniä, mutta kannatus- ja ulkojäseniksi voivat päästä tietyin edellytyksin myös yleishyödylliset yhteisöt. Vuodesta 2016 saakka liitolla on ollut hyvää yhteistyötä toistaiseksi ainoan yhteisöjäsenenensä, Diakonia-ammattikorkeakoulun (Diak) kanssa.

Liiton toiminnasta merkittävä osa tapahtuu jaostojen ja paikallisosastojen kautta. Jaostoja on viisi: kirjallisuuden kääntäjien, asiatekstinkääntäjien, av-kääntäjien, tulkkien sekä opettajien ja tutkijoiden jaostot. Paikallisosastoja on kolme: Tampereen, Turun ja Vaasan paikallisosastot. Vapaaehtoisten rooli toiminnassa on erittäin merkittävä, sillä oman työnsä ohella toimivina he tuovat liitolle tietoa kentän toimintaehdoista ja ajankohtaisista suuntauksista.

Vuonna 2020 Suomen kääntäjien ja tulkkien liittoon liittyi 98 uutta jäsentä. Jäseniä erosi liitosta 120. Koko liiton jäsenmäärä oli 31.12.2020 yhteensä 1761, joista varsinaisia jäseniä oli 1448, koejäseniä 9, opiskelijajäseniä 148, kunniajäseniä 17, jäsenmaksusta vapautettuja

jäseniä 138 ja yhteisöjäseniä 1. Monet jäsenet kuuluvat toimintansa perusteella useaan eri jaostoon. Jaostojen toiminta on avointa kaikille jäsenille, mutta etusija on luonnollisesti jaostojen omilla jäsenillä. Paikallisosastojen toiminta on kaikille alueen jäsenille suunnattua näiden jaostojäsenyyksistä riippumatta.

4.1 Jaostot

Jaostot järjestävät runsaasti oman alansa toimintaa sekä virkistystoimintaa. Toiminta lähtee kunkin ammattialan tarpeista tai alakohtaisista haasteista. Jaostot voivat myös järjestää yhteisiä tapahtumia, jotka valottavat kääntäjiä ja tulkkeja kiinnostavia yhteiskunnan ilmiötä. Kukin jaosto toimii omalla tavallaan: jotkut kokoontuvat säännöllisesti, toisten toiminta järjestyy erikseen suunniteltujen tapahtumien ympärille. Kaikille on yhteistä se, että oman alan ajankohtaisista asioista järjestetään koulutusta sekä tiedotus- ja keskustelutilaisuuksia. Toimintakertomuksen luvussa 9 on esitetty jaostojen toimikunnat. Jaostojen täsmällisemmät toimintakertomukset julkaistaan SKTL:n verkkosivulla.

I Kirjallisuuden kääntäjien jaosto, 361 jäsentä, pj. Taina Helkamo

Jaosto järjesti virtuaalitapahtumia, kuten kollegakahveja, sopimuskoulutusta sekä kustannustoimittamisesta kiinnostuneille virtuaaliseminaarin yhteistyössä FILIn kanssa. Keväällä järjestettiin yhteistyössä WSOY:n kanssa jäsenilta, jossa suomentaja **Alice Martin** kertoi suuresta käännoistyöstään, suomentamansa 1800-luvun lopulla ilmestyneen George Eliotin *Daniel Derondan* suomennosprosessin haasteista ja iloista. Alkuvuodesta perehdyttiin perinteisesti alan viime vuoden palkkiotilastoihin. Kirjallisuuden kääntäjät edustavat SKTL:a useissa kansainvälisissä ja kotimaisissa organisaatioissa.

II Asiatekstinkääntäjien jaosto, 1346 jäsentä, pj. Marja Ollila

Asiatekstinkääntäjien jaosto järjesti helmikuussa perinteisen ystävänpäivätapahtuman, johon osallistui liiton jäseniä, jäsenyydestä kiinnostuneita ja alan opiskelijoita. Tilaisuudessa Valtioneuvoston kanslia esitteli toimintaansa ja kertoi Suomen EU-puheenjohtajuuskaudesta. II jaoston ystävänpäivätapahtuma toimii hienona verkostoitumistapahtumana alalla. Syyskaudella koronarajoitusten ollessa jo voimassa keskityttiin koronarajoitukset huomioiden ulkoliikuntaan: kollegiaalista verkostoitumista harjoitettiin suunnistuskursseilla. Asiatekstinkääntäjille järjestettiin vuonna 2020 myös erilaisia käännoistyökalukursseja (esim. memoQ, Wordfast), lääketieteen kääntäjien seminaari, auktorisoitujen kääntäjien webinaari yms.

III Av-kääntäjien jaosto, 271 jäsentä, pj. Juhana Korhonen

Av-kääntäjät saivat valmiiksi ruututekstien laatusuosituksen laatimisen laajapohjaisessa yhteistyössä, johon osallistuivat useat alan toimijoiden edustajat, mm. Yle. Lisäksi av-kääntäjät ovat pitäneet yhteyttä alan kansainvälisiin toimijoihin niin Pohjoismaissa kuin Euroopassakin. Myös ohjelmatekstitysten laatusuositukset valmistuivat, ja SKTL:llä oli työryhmässä oma edustaja **Kaisa Vitikainen**. Keväällä jaosto järjesti av-kääntäjille SPOT-av-käännöstyökaluwebinaarin. Kesällä jaosto järjesti myös av-kääntäjien perinteisen Suomenlinnan kesäpiknikin turvavälit huomioiden.

IV Tulkkijaosto, 382 jäsentä, pj. Ruta Rannat

Tulkkijaosto järjesti kevätkaudella vierailun Ateneumiin ja keskustelutilaisuuden etäsimultaanitulkkauksesta (webinaarina). Osa tapahtumista jouduttiin perumaan koronaviruksen vuoksi (keskustelutilaisuus Vaasassa). Tulkkijaoston jäseniä osallistui vuonna 2020 liiton järjestämille virtuaalisille kollegakahveille sekä kaikille liiton jäsenille avoimeen sopimus- ja neuvottelukoulutukseen. Syyskaudella järjestettiin keskustelutilaisuus etäsimultaanitulkkauksesta ja tulkkijaoston oma etäkahvitilaisuus.

V Opettajat ja tutkijat, 102 jäsentä, pj. Esa Penttilä

Jaoston keskeisin vuotuinen tapahtuma on Kääntämisen ja tulkkauksen tutkimuksen symposiumi eli KäTu, jonka jaosto järjestää yhteistyössä kääntäjiä kouluttavien yliopistojen kanssa. XVII KäTu-symposiumi siirtyi vuodelle 2021 koronaviruksen vuoksi. Jaosto järjesti jäsenilleen alan opetuksen tilaa ja tulevaisuutta käsittelevän syysseminaarin etäyhteyksillä sekä yhdessä Tampereen yliopiston kanssa verkossa erityisesti nuorille tutkijoille suunnatun työpajan, jossa harjoiteltiin mm. omien tekstien editointia ja vertaispalautteen antamista. Kouluttajana toimi **Kate Moore** Tampereen yliopistosta. Vuoden 2020 aikana V jaoston toimikuntaa laajennettiin niin, että myös tulkkaukoulutusta tarjoava Diakonia-ammattikorkeakoulu sai edustajan jaoston toimikuntaan.

4.2 Paikallisosastot

Paikallisosastot edustavat liittoa omalla maantieteellisellä alueellaan, ja niiden toiminta on luonteeltaan jaostorajat ylittävää. Paikallisosastot järjestävät koulutuksia ajankohtaisista aiheista sekä virkistystoimintaa. Paikallisosastojen toiminta on hyvin aktiivista ja säännöllistä. Toimintakertomuksen luettelo-osassa on esitetty jaostojen toimikunnat. Paikallisosastojen täsmällisemmät toimintakertomukset julkaistaan SKTL:n verkkosivulla.

Tampereen paikallisosasto, 195 jäsentä, pj. Elina Eskola

Paikallisosastolla oli 7 tapahtumaa. Tämän lisäksi osa jäsenistä kokoontui kuntonyrkkeilemään kerran viikossa. Koronan takia osaa toiminnasta ja tapahtumista jouduttiin rajoittamaan ja järjestämään etänä.

Tammikuun 15. päivänä paikallisosasto järjesti tapahtuman, jossa **Kersti Juva** esitteli kirjaansa Löytöretki suomeen. Tilaisuus pidettiin kirjastotalo Metson Kuusi-salissa.

Helmikuun 11. pidettiin PO:n kevätkokous, jonka yhteydessä suunniteltiin myös alustavasti paikallisosaston kevään toimintaa. Kokouksen virallisen osuuden jälkeen toimikunnan jäsen **Mary Nurminen** Tampereen yliopistolta kertoi konekäännöksistä otsikolla "Ne muut käyttäjät: miten 500 miljoonaa ihmistä käyttää konekäännöksiä".

Toukokuun 18. paikallisosaston jäsenet tapasivat Zoomin välityksellä siitä, miten koronakevät on vaikuttanut itse kunkin töihin. Tapaamisessa kuultiin Hervannan ja Tampereen Yrittäjien puheenjohtajan ja entisen SKTL:n Tampereen paikallisosaston puheenjohtajan **Mirka Lahden** neuvoja siitä, millaisia tukia käännösalan yrittäjien on mahdollista hakea. Lisää neuvoja ja tietoa oman liittomme tuista antoi paikallisosaston toimikunnan jäsen **Pia von Essen**.

Elokuun 14. paikallisosasto järjesti perinteeksi muodostuneen kesäisen terassitapaamisen. Paikalla oli toimikunnan jäseniä, muita ennestään tuttuja kasvoja sekä juuri liittyneitä uusia jäseniä.

Syksyllä tavattiin virkistymis- ja verkostoitumiskävelyretkellä, ja lokakuun 21. pidettiin paikallisosaston syyskokous, jossa valittiin toimikunnan jäsenet. Syyskokouksen jälkeen tamperelainen kääntäjä **Katariina Kallio** kertoi asiatekstikäntäjän ensimmäisestä kokemuksesta kaunokirjallisuuden suomentajana. Tapahtumaan oli myös etäosallistumismahdollisuus Zoomin kautta.

Tapahtumien lisäksi tuettiin osittain paikallisosaston kuntonyrkkeilyryhmän kustannuksia ja päätettiin käyttää koronavuoden peruuntuneista tapahtumista ylijäänyttä rahaa myös paikallisosastolle talveksi hankittaviin ulkoilu- ja liikuntapalveluihin.

Turun paikallisosasto, 237 jäsentä, pj. Aulikki Vuola

Paikallisosasto järjesti vuonna 2020 kaikkiaan 11 kuukausitapaamista ja tapahtumaa (mukaan lukien kevät- ja syyskokous), joihin osallistui yhteensä 114 henkilöä eli keskimäärin 11 henkilöä/tilaisuus (luvussa ei ole mukana huhtikuun etäluennon osallistujia). Muutama suunniteltu tapahtuma jouduttiin koronarajoitusten takia siirtämään.

Ohjelmaa

Vuosi aloitettiin pj. **Aulikki Vuolan** pitämällä latinan tietopakettilla vasta- ja valealkajille. Tammikuussa myös osallistuttiin opastetulle kierrokselle Turun Tähtitornissa. Helmikuussa FM **Sami Jansson** perehdytti swahilin kielen koukeroihin ystävänpäivän vieton ohella. Maaliskuussa järjestettiin Turun yliopistolla Kielikimara, jossa kääntäjät **Eija Grundström**, **Marjo Hiidensalo**, **Oona Timonen** ja **Mirka Ulanto** kertoivat työstään, haastattelijana **Pia Vinkki**. Huhtikuussa **Irina Eklund** Turun ammatti-instituutista piti etäluennon yrittäjän verotus- ja laskutusasioista. Luento oli avoin vierailuluento kaikille kääntäjäopiskelijoille ja osa

Monikielinen käännöstyöpaja -kurssin ohjelmaa. Elokuussa jumppailtiin ulkotiloissa **Tuula Välimäen** johdolla, ja sen jälkeen pidettiin pienet syyskauden avajaiset läheisellä jokilaivalla. Syyskuussa osallistuttiin opastetulle kierrokselle. Paraisten **Salvador Dali** -museossa. Lokakuussa oli tarjolla ruotsin kielenhuoltoa, suomen kielenhuoltoa siirrettiin tuonnemmaksi. Joulukuussa pidettiin pienimuotoiset pikkujoulut Fabbes Cafessa. Kevätkokous pidettiin 25.2.2020 ja syyskokous 11.11.2020.

Vaasan paikallisosasto, 63 jäsentä, pj. Paula Bertell

Kuten muuallakin yhteiskunnassa koronapandemia on leimannut paikallisosaston toimintavuotta 2020, ja suunnitelmia on jouduttu rukkaamaan ja tapahtumia siirtämään moneen kertaan. Alkuvuodesta ehdittiin järjestää yksi lounastapaaminen sekä paikallisosaston kevätkokous, mutta Vaasaan maaliskuulle pidettäväksi suunniteltu liiton kevätkokous jouduttiin siirtämään ja se pidettiin lopulta elokuussa etäkokouksena. Paikallisosasto kokoontui seuraamaan sitä yhdessä, sillä kevätkokouksessa mm. luovutettiin **Tarja Sirénille** liiton hopeinen ansiomerkki.

Muitakin tapahtumia jouduttiin peruuttamaan, mutta loppukevällä järjestettiin kaksi Zoom-etätapaamista.

Syyskausi alkoi pirteästi myönteisin odotuksin ja joitakin paikallisosaston jäseniä tapasi liikunnan merkeissä Gerbyn kuntoportaissa. Koronatilanne kuitenkin jälleen heikkeni lokakuussa ja alueelle asetettiin kokoontumisrajoituksia. Paikallisosaston oma syyskokous pidettiin 18.11.2020, tuolloin osa oli fyysisesti paikan päällä ja osa etäyhteyden päässä. Joulun alla järjestettiin glögitapaaminen etänä.

5 Jäsenedut

Liitto tarjoaa jäsenilleen runsaasti erilaisia aineettomia ja aineellisia jäsenetuja, kuten juridista sopimus- ja tekijänoikeusneuvontaa, Kääntäjä-lehden jäsenille kotiin lähetettynä, mahdollisuutta mainostaa SKTL:n kääntäjä- ja tulkkihakupalvelussa omaa käännös- tai tulkaustoimintaansa, tukea riitatilanteissa, työskentelyresidenssin jäsenille Saksassa sekä tukea oman työnsä markkinointiin. Tämän lisäksi jäsenet saavat etuja ja alennuksia monista työhönsä liittyvistä hankinnoista, myös hyvinvointipalveluista ja työvälineistä kuten ammattikirjallisuudesta ja käännöstyökaluista. Viime vuosina on jäsenetuna tarjottu myös SKTL:n mentoriohjelmaa.

6 Hallinto ja henkilökunta

Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton hallituksessa on voimassa olevien sääntöjen perusteella 3–10 jäsentä. Vuonna 2020 kokoonpano oli seuraava:

Sirpa Alkunen, puheenjohtaja

Taina Helkamo, I jaoston edustaja

Marja Ollila, varapuheenjohtaja, II jaoston edustaja

Juhana Korhonen, III jaoston edustaja

Ruta Rannat, IV jaoston edustaja

Esa Penttilä, V jaoston edustaja

Pia von Essen, Tampereen po:n edustaja

Aulikki Vuola, Turun po:n edustaja

Tarja Sirén, Vaasan po:n edustaja, myönnettiin ero kevätkokouksessa (22.8.2020), tilalle valittiin vuoden loppuun saakka Annica Törmä.

Hallituksen sihteerinä toimi toiminnanjohtaja **Kristiina Antinjuntti**.

Liitto vuokrasi vuonna 2020 kahden huoneen toimitilaa osoitteessa Hietaniemenkatu 2, 4. krs., 00100 Helsinki. Tilat omistaa Kopiosto ry. Lisäksi talon kokoustilat ovat SKTL:n käytettävissä. Arkisto- ja varastohuoneesta Meritullinkadulla luovuttiin.

Liiton päivittäisestä toiminnasta vastaavat kolme kokoaikaista työntekijää: toiminnanjohtaja Kristiina Antinjuntti, tiedottaja **Maarit Laitinen** ja järjestöasiantuntija **Jenni Kavén**. Liiton osa-aikaisena juristina toimii **Karola Baran**.

Toimistossa työskenteli tuntiperusteisesti myös assistentti **Hanna Pippuri**, jonka tehtäviin kuului mentoriohjelman hallinnointi, kirjallisuuden kääntäjän selviytymisoppaan toimittaminen, opiskelijatyö sekä avustaminen viestinnässä ja toimiston muissa tehtävissä. Kääntämisen ja tulkkauksen tutkimuksen symposiumin konferenssisihteeriksi palkattiin **Aino Suoranta**, joka työskenteli niin ikään tuntiperusteisesti. Lisäksi Kansainvälisen kääntäjienpäivän järjestelyihin palkattiin yliopistoharjoittelija **Anna Beckers** yhdessä Kieliasiantuntijat ry:n kanssa.

Taloushallinnon palvelut, palkanmaksu mukaan lukien, ostettiin Aallon Tilitoimisto Oy:ltä.

Liiton tilintarkastajana toimi KHT **Hannele Stenmark** ja varatilintarkastajana KHT-yhteisö BDO Oy.

7 Edustukset kotimaisissa ja kansainvälisissä elimissä

SKTL:llä oli edustaja tai sen ehdokas oli valittu mm. seuraaviin alan kannalta tärkeisiin suomalaisiin elimiin:

- Auktorisoitujen kääntäjien tutkintolautakunta: Laura Vuorinen, varajäsen Paavo Siltala
- Oikeustulkki-kirekisterilautakunta: Anna Mäntynen, varajäsen Liisa Laakso-Tammisto
- Tulkkauksen työelämätoimikunta: Kristiina Antinjuntti
- Sanastokeskus TSK:n hallitus: Kristiina Antinjuntti
- Sanastokeskus TSK:n käänösalan standardit -työryhmä: Liisa Laakso-Tammisto
- Valtion kirjallisuustoimikunta: Kristiina Drews
- Kirjastoapurahalautakunta: Helene Bützow, varajäsen Tapani Kärkkäinen
- Forum Artisin hallitus: Sirkka-Liisa Sjöblom
- Lukukeskuksen hallitus: Laura Jänisniemi
- Suomen kielen lautakunta: Sampsa Peltonen
- Helsingin kirjamessejien yhteyshenkilöt: Maarit Laitinen, Taina Helkamo
- Turun kirjamessejien päätoimikunta: Aulikki Vuola, varajäsen Maarit Laitinen
- Sanasto ry:n hallitus: Laura Jänisniemi, varajäsen Kaijamari Sivill
- Tekijäfoorumi: Heikki Karjalainen
- Maahanmuuttoviraston vuonna 2019–2020 toteuttaman hankkeen ”Tulppaani – Tulkkauksen laadun parantaminen” ohjausryhmä: Gun-Viol Vik, varajäsen Anu Viljanmaa
- Tekstin talo ry:n hallitus: Jenni Kaven
- IBBY Finland: Lastenkirjallisuuden käännöspalkintolautakunnan jäsen: Anne Ketola

SKTL on seuraavien kansainvälisten järjestöjen ja verkostojen jäsen:

- FIT (Fédération Internationale des Traducteurs), FIT:n hallituksen jäsen: Pia von Essen
- CEATL (Conseil Européen des Associations de Traducteurs Littéraires): edustaja Heikki Karjalainen
- Baltic Writers' Council: vuosikokousedustaja ja raportoiija Taina Helkamo

- EULITA (European Legal Interpreters and Translators Association): jäsenkokousedustaja ja raportoiija Pia Leppälä
- AVTE (Audiovisual Translators Europe): konferenssityöryhmän jäsen Anna-Maija Ihander
- Särö ry (Oder-residenssi, Frankfurt an der Oder, Saksa)
- Norne (Nätverket för litterära översättare): edustaja Sanna Manninen
- NFÖR (Nordiskt författar- och översättarråd): edustaja Heikki Karjalainen

8 Rahoitus

Liiton pääasiallisia rahoituslähteitä oli kolme: jäsenmaksut, opetus- ja kulttuuriministeriön yleisavustus sekä Kopioston kopiainnista käännösalan osalta liitolle tilittämät kollektiivikorvaukset. Vuonna 2020 opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi liitolle toiminta-avustuksena 55 000 euroa.

9 Vapaaehtoisista koostuvat toimikunnat, työryhmät yms.

Mikael Agricola -palkintolautakunta 2020:

Auli Hakulinen, Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto ry:n nimeämä edustaja,

Heidi Heinonen, Suomen arvostelijain liitto ry:n nimeämä edustaja,

Jaana Nikula, Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto ry:n nimeämä edustaja,

Markku Nivalainen, Suomen arvostelijain liitto ry:n nimeämä edustaja.

J. A. Hollon palkintolautakunta 2020:

Teemu Korpijärvi, Suomen arvostelijain liitto ry:n nimeämä edustaja,

Mikko Lehtonen, Suomen tietokirjailijat ry:n nimeämä edustaja,

Sanna Pernu, Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto ry:n nimeämä edustaja,

Markku Päkkilä, Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto ry:n nimeämä edustaja,

Vesa Rantama, Suomen arvostelijain liitto ry:n nimeämä edustaja.

Aarresaari-palkintoraati 2020

Palkintolautakunnassa SKTL:n edustajana oli Anne Ketola.

I jaoston toimikunnan jäsenet

Taina Helkamo, puheenjohtaja

Kaisa Kattelus, varapuheenjohtaja

Oona Timonen

Alexi Milonoff

Aura Nurmi

II jaoston toimikunnan jäsenet

Marja Ollila, puheenjohtaja

Laura Pascual

Ilona Repponen

Salar Sofy

Tanja Suijala

Tiia Tsurkka

III jaoston toimikunnan jäsenet

Juhana Korhonen, puheenjohtaja

Anna-Maija Ihander

Kaisa Vitikainen

Suvi Salmilampi

Ilona Ahlgren

Laura Pascual

Marja Härmänmaa

IV jaoston toimikunnan jäsenet

Ruta Rannat, puheenjohtaja

Laura Minkkinen

Tuija Kokko

Pia Leppälä

Varja Arola

Suvi Salmilampi

V jaoston toimikunnan jäsenet

Esa Penttilä, puheenjohtaja, Itä-Suomen yliopisto

Minna Ruokonen, varapuheenjohtaja ja tiedottaja, Itä-Suomen yliopisto

Anne Ketola, sihteeri, Tampereen yliopisto, elokuuhun 2020 saakka

Sari Hokkanen, sihteeri, Tampereen yliopiston, elokuusta 2020 alkaen

Juha Eskelinen, Helsingin yliopisto

Kristiina Taivalkoski-Shilov, Turun yliopisto

Annukka Saarenmaa, Diakonia-ammattikorkeakoulu, toukokuusta 2020 alkaen

Tampereen paikallisosaston toimikunta

Elina Eskola, puheenjohtaja

Pia von Essen, varapuheenjohtaja, hallitusedustaja

Anna Beckers, sihteeri, tiedottaja

Satu Leinonen, rahastonhoitaja

Mary Nurminen, yliopiston yhteyshenkilö

Senja Ukkonen, opiskelijajäsen

Milka Koiranen, jäsen

Turun paikallisosaston toimikunta

Aulikki Vuola, puheenjohtaja

Leena Salmi

Diana Berber

Tina Matala-aho

Mari Repo, rahastonhoitaja

Pia Vinkki, tiedottaja

Vaasan paikallisosaston toimikunta

Paula Bertell, puheenjohtaja

Annica Törmä, varapuheenjohtaja

Annika Rikberg-Grannas, tiedottaja, sihteeri

Gun-Viol Storm, jäsen

*Kääntämisen ja tulkkauksen tutkimuksen symposiumin verkkojulkaisu MikaELin (Vol 13; 2020)
toimittajat:*

Ritva Hartama-Heinonen

Laura Ivaska

Marja Kivilehto

Minna Kujamäki

*Kääntämisen ja tulkkauksen tutkimuksen symposiumin verkkojulkaisu MikaELin toimituskunta
1.8.2018–31.7.2021*

Professori Sirkku Aaltonen, FT, dosentti, Vaasan yliopisto, englannin kieli

Professori Pekka Kujamäki, FT, Karl-Franzens-Universität, Graz, käännöstiede

Yliopistonlehtori Hans Landqvist, FT, dosentti, Göteborgin yliopisto, ruotsin kielen laitos

Professori Mikhail Mikhailov, FT, Tampereen yliopisto, käännöstiede (suomi ja venäjä)

Professori (ma.) Esa Penttilä, FT, Itä-Suomen yliopisto, Joensuu, käännöstiede

Professori Kristiina Taivalkoski-Shilov, FT, dosentti, Turun yliopisto, monikielinen
käännösviestintä

Professori emerita Liisa Tiittula, FT, Helsingin yliopisto, käännöstiede, saksan kääntäminen

Suomalais-ruotsalaisen kääntäjäseminaarin työryhmä

Bianca Holmberg, Kotimaisten kielten keskus

Maria Hägglund, Valtioneuvoston kanslia

Jenni Kavén, Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto

Elisabeth Ostrow, yrittäjä

Jenni Roth, konferenssisihtööri

Kopiosto-työryhmä

Tuula Kojo

Sanna Kokkonen

Kirsi Lammi

Sirkka-Liisa Sjöblom

Jenni Kavén, sihteeri

Kääntäjä-lehden toimituskunta

Sirpa Alkunen, päätoimittaja

Maarit Laitinen, toimitussihteeri

Jenni Kavén

Hanna Pippuri

Kristiina Antinjuntti

Annica Törmä

Mili Viita

Juha Eskelinen